

En retsstat er kendetegnet ved kontrol med myndighedernes magtudøvelse, og jo mere magt en myndighed har eller får, jo mere kontrol skal der være med den.

Sådan er den almindelige regel. Forvaltningsloven og persondataloven opsætter bl.a. kriterier for, hvilke oplysninger der må udveksles, hvordan de må udveksles, hvem der må besidde hvilke oplysninger m.v. Herudover har offentligt ansatte en almindelig tavshedspligt. Alt i alt er der nogenlunde kontrol med offentlige myndigheder.

Fremover vil der imidlertid være en undtagelse. Undtagelsen hedder Politiets Efterretnings-tjeneste, PET. Med henvisning til terror vil PET få ret til at få udleveret alle oplysninger fra alle offentlige myndigheder om alle borgere. Det fremgår af lovforslaget, at det er PET's chef eller dennes stedfortræder, der udtrykkeligt har enekompetencen til at afgøre, om en oplysning er relevant.

Det betyder, at som udgangspunkt kan en læge ikke nægte at udlevere patientoplysninger, men hvis lægen alligevel nægter at udlevere patientoplysninger, kan PET sende sagen til domstolen. Imidlertid vil det være vanskeligt for domstolen at tage stilling, eftersom PET næppe vil fremlægge alt materiale i sagen. Dagligdagen vil formentlig ofte være, at domstolen vil dømme lægen til at udlevere oplysningerne med henvisning til PET's enekompetence til at afgøre, hvorvidt en oplysning er relevant. Hertil kommer, at patienten – eller andre personer, som PET søger oplysninger hos myndighederne om – ikke har ret til at få at vide, at de har været i PET's søgelys, uanset at der ikke rejses sag imod pågældende. Det er og forbliver uacceptabelt i en retsstat.

PET vil få ret til at få udleveret oplysninger fra rejsebureauer og flyselskaber om passagerne: hvor de rejser hen, og hvem de i givet fald rejser sammen med, samt andre oplysninger, som rejsebureauerne og flyselskaberne måtte ligge inde med. Fra teleselskaberne vil PET få ret til at få udleveret alle oplysninger om kunderne såsom navn, adresse, såkaldt ip-adresse og e-mail-adresse. Alle disse oplysninger har PET krav på at få udleveret uden dommerkendelse.

Med kun én dommerkendelse vil PET få mulighed for at aflytte en person og i princippet alle andre, som vedkommende har kontakt med. Mi-

nisterens ændringsforslag nr. 2 ændrer ikke afgørende ved dette.

Til kontrol af, hvorvidt PET overholder reglerne, er der p.t. et udvalg bestående af fire personer, det såkaldte Wamberg-udvalg. Udvalget får flere opgaver, men i realiteten ikke flere ressourcer. Det kan føre til en yderligere svækkelse af kontrollen med PET.

En retsstat er kendetegnet ved, at loven er klar. Alle ved, det er forbudt at køre på cykel uden cykellygter efter mørkets frembrud. Den eksisterende terrorlov er uklar. Med terrorpakken bliver den ugenomsommeligt.

Det drejer sig specielt om den nye § 114 a, som siger, at hvis man overtræder udvalgte paragraffer i straffeloven på en bestemt måde i henhold til bestemte artikler i en række særlige internationale konventioner, skal det anses for en overtrædelse af § 114 a. Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager mener, den er så uklar, at statsadvokaten har bedt justitsministeren gøre loven klarere. Det har justitsministeren afvist.

Indføjelser af den særlige danske regel om medvirken kan indebære, at en eller flere kan dømmes for medvirken til terror, hvis en anden i f. eks. en demonstration dømmes.

Med lovforslaget sker der en yderligere indskrænkning af ytringsfriheden. Billigelse af en handling efter for eksempel § 114 a kan give op til 2 års fængsel. Til gengæld ved man ikke, om man selv kan dømmes, før makkeren, venen eller meddemonstranten er dømt.

En retsstat er kendetegnet ved, at der er proportion mellem lovovertrædelse og straf. Hvis man bliver taget uden cykellygter efter mørkets frembrud, får man en bøde. Hvis lovforslaget vedtages, vil der i visse situationer ikke længere være proportion mellem lovovertrædelse og straf.

Almindeligt hærværk kan ende med en dom efter den nye terrorparagraf 114 a og fængsel indtil 6 år.

At »hjælpe« en anden til hærværk kan ende med en dom for medvirken og fængsel indtil 6 år.

At sige de forkerte ord på det forkerte tidspunkt kan give 2 års fængsel.